

12.08.2022

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: VN/8452/2021

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä alusliikennepalvelulaiksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Rajavartiolaitokselta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta alusliikennepalvelulaiksi. Rajavartiolaitoksen esikunta lausuu esityksestä seuraavaa:

Rajavartiolaitos on meripelastuslaissa (1145/2001) tarkoitettu johtava meripelastusviranomaisena. Rajavartiolaitos huolehtii pelastuslain (379/2011) 27 a §:n nojalla pelastustoiminnasta Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä tapahtuneissa alusöljy- ja aluskemikaalivahingoissa ja sovittaa yhteen niihin varautumista. Lisäksi Rajavartiolaitos hoitaa lukuisia meriturvallisuuteen liittyviä ja muitakin merellisiä tehtäviä. Tähän nähden on luontevaa, että Rajavartiolaitos vastaa myös jatkossakin alusliikennepalvelulain 47 ja 48 §:ssä ehdotetuista avun tarpeesta olevien alusten ohjaamisesta suojaapaikkaan sekä niitä koskevien ohjeiden ja suunnitelman laatimisesta.

Alusliikennepalveluun osallistumista koskevassa 4 §:ssä ehdotetaan, että Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen alukset voivat ilmoittautua VTS – palveluntarjoajalle operatiivisen toimintansa edellyttämällä tavalla. Lisäksi Puolustusvoimat tai Rajavartiolaitos voisi vapauttaa sellaisen ulkomaisen valtionaluksen, joka osallistuu Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen isännöimään koulutukseen, harjoitukseen tai muuhun yhteistyöhön erikseen määritellyllä alueella, velvollisuudesta osallistua säädettyyn alusliikennepalveluun. Nämä kirjaukset ovat tärkeitä Rajavartiolaitoksen merellisen toiminnan kannalta. Edellä mainittu vastaa sitä, mitä valmistelun aikana on yhteisesti Liikenne- ja viestintäministeriön, Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen edustajien kesken sovittu. Rajavartiolaitoksen esikunta pitää tätä ehdotettua sääntelyä erityisen tärkeänä sotilaallisen maanpuolustuksen, aluevalvonnan ja rajaturvallisuuden ylläpitämisen tehtävissä kuin myös meripelastuksen ja merellisten ympäristövahinkojen torjunnan operatiivisissa tehtävissä vastaavalla tavalla kuin luotsauksenkin osalta.

Esityksessä ehdotetaan myös, että niin sanottujen maantielossien siirtyessä alusturvallisuuslain (1686/2009) soveltamisen piiristä vesiliikennelain (782/2019) soveltamisalaan, niitä koskeva ensisijainen valvontavastuu siirtyisi Liikenne- ja viestintävirastolta yleistä vesiliikennettä valvoville poliisille ja Rajavartiolaitykselle. Poliisi ja Rajavartiolaityks voivat jo tälläkin hetkellä osallistua maantielossien valvontaan, joten kyseessä olisi ainoastaan ensisijaisen valvontavastuun siirtymisestä. Rajavartiolaityksen esikunta pitää ehdotusta kannatettavana.

VTS-palveluntarjoajan ilmoitusvelvollisuuksia koskevaan 16 §:ään Rajavartiolaityksen esikunta ehdottaa lisättäväksi selkokielisesti ilmoituksensaajaksi "Rajavartiolaityksen", koska pykälässä lueteltujen kaikkien 1-6 kohtien tapahtumien osalta asia koskee Rajavartiolaityksen toimialan lakisääteisiä tehtäviä. Tällöin pykälästä voitaisiin samalla poistaa maininnat meripelastus-, ympäristö-, aluevalvonta- ja poliisiviranomaisista. Pykälä näyttäisi kokonaisuudessaan koskevan vain merialueita, joissa Rajavartiolaityks on toimija kaikissa mainituissa asioissa ja joissa sen alaisten merivartiostojen johtokeskukset suorittavat valvontaa ja ovat tavoitettavissa vuoden ympäri kaikkina vuorokauden aikoina.

Pakotteista johtuvia kieltoja koskevassa 46 §:ssä säädettäisiin Liikenne- ja viestintävirastolle ilmoitusvelvollisuus sen antamista alusta koskevista kielloista ulkoministeriölle ja tarpeen mukaan alusliikennepalvelulain 24 §:ssä mainituille virka-apuviranomaisille. Rajavartiolaityks (578/2005) 24 a §:ssä säädetään Rajavartiolaityksen tehtäväksi pakotteiden ja muiden rajoitteiden valvonta Suomen merialueella. Tämän vuoksi Rajavartiolaityksen esikunta ehdottaa, että mainittuun 46 §:ään lisättäisiin selkokielisesti ulkoministeriön ohella myös Rajavartiolaityks ilmoituksensaajaksi. Samalla 46 §:n viittaussäännös tilastointia koskevaan 24 §:ään tulisi korjata 45 §:ksi, jossa ehdotetaan säädettäväksi VTS - palveluntarjoajan avustamisesta muiden viranomaisten toimesta.

Rajavartiolaityksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Markku Hassinen

Rajavartiolytarkastaja

Pertti Normia

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaityks 12.08.2022 klo 17:11. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

JAKELU

RVLE/OIKOS

RVLE/RMOS

SLMV

LSMV